

Załącznik 7

INSTRUKCJA DLA PROWADZĄCYCH WYWIAD Z PRZEDSTAWICIELAMI WŁADZ LOKALNYCH

w regionie zachodniopomorskim

w ramach projektu pn. *Rewitalizacja na terenie gmin województwa zachodniopomorskiego
znajdujących się w Specjalnej Strefie Włączenia*

Krótką charakterystyka metody IDI

IDI jest jedną z najbardziej naturalnych form zdobywania informacji. Jest to rodzaj pogłębionej rozmowy, ale takiej, w której jedna strona (badacz) nastawiona jest głównie na słuchanie i zadawanie pytań, wzorując się na zagadnieniach zawartych w uprzednio przygotowanym narzędziu pomiarowym - scenariuszu IDI. Umiejętnie kierując rozmową IDI można uzyskać wiele informacji na temat społeczności lokalnej bezpośrednio od jej członków (w tym przypadku władz lokalnych). IDI to sposób na zdobycie wiedzy nie tylko na temat faktów, ale również ustalenie opinii, ocen, pomysłów, propozycji i emocji związanych z funkcjonowaniem określonej, znanej respondentowi, społeczności lokalnej.

Zasady prowadzenia IDI:

1. Do przeprowadzenia wywiadu metodą IDI potrzebne są: wydrukowany scenariusz wywiadu (Załącznik 6. Scenariusz IDI władze), wydrukowany Załącznik 7A (jako pomoc w trakcie wywiadu), długopis, notatnik lub ewentualnie dyktafon (w przypadku, gdyby rozmówca zgodził się na nagrywanie rozmowy). Warto pamiętać, aby przed przystąpieniem do badania, **zawsze** pytać respondenta o zgodę na nagrywanie wywiadu.
2. Sugeruje się umówienie z rozmówcą na IDI w miejscu, w którym będzie czuł się komfortowo i będzie mógł swobodnie wyrażać swoje opinie. Z tego względu dobrym pomysłem jest np. przeprowadzanie wywiadu w miejscu pracy respondenta (np. urządzie gminy) lub innym miejscu publicznym (neutralnym dla rozmówcy).
3. Postuluje się, aby rozmowa nie toczyła się przy osobach trzecich – ich obecność może wpływać na odpowiedzi respondenta.
4. Warto postarać się także, aby respondent zarezerwował sobie odpowiednią ilość czasu na przeprowadzenie wywiadu – najlepiej, by miał na to minimum godzinę. Takie kwestie, dobrze jest ustalić jeszcze przed spotkaniem badawczym.

Proponowany przebieg wywiadu z przedstawicielem władzy lokalnej z użyciem metody IDI

1. Przed przystąpieniem do rozmowy sugeruje się staranne przygotowanie do wywiadu. Zaleca się uważne i kilkukrotne przeczytanie scenariusza IDI. Prowadzący wywiad powinien zastanowić się, do zdobycia jakiego typu informacji służą poszczególne pytania zaproponowane w jego scenariuszu. Warto też, aby przemyślał, w jaki sposób prowadzić wywiad i zadawać pytania, żeby uzyskać wyłącznie takie informacje, które są istotne z punktu widzenia celu badań.
2. Wywiad warto rozpocząć od przedstawienia siebie i celu spotkania. Nie należy zapominać, aby poprosić respondenta o zgodę na ewentualne nagrywanie rozmowy na dyktafon. W przypadku odmowy, najważniejsze uwagi trzeba starannie zapisywać w narzędziu badawczym - scenariuszu IDI (Załącznik 6. Scenariusz IDI władze) i ewentualnie w notatniku.
3. W trakcie prowadzenia IDI nie należy odczytywać pytań wprost ze scenariusza. Wywiad powinien przebiegać jak swobodna rozmowa, a nie „sztywne” odpytywanie rozmówcy. Pytania ze scenariusza warto więc traktować raczej jako podpowiedzi, jakich informacji trzeba poszukiwać. To, w jaki sposób i w jakiej kolejności będą zdobywane te informacje, zależy wyłącznie od prowadzącego wywiad.
4. Nie należy obawiać się zmieniania kolejności pytań lub zagadnień podczas rozmowy. Gdy badacz będzie czuł, że respondenc chce opowiedzieć o kwestii, która w scenariuszu rozmowy znajduje się później, warto pozwolić mu na to. Zawsze przecież można wrócić do wcześniej poruszanego wątku.
5. Warto pamiętać, aby pytać o jedną rzecz na raz.
6. Podczas wywiadu dobrze jest formułować pytania w taki sposób, aby nie sugerować odpowiedzi respondentowi. Np. zamiast zapytać: czy to prawda, że lokalne NGO nie potrafią ze sobą współpracować?, można zapytać: jak wygląda współpraca lokalnych organizacji pozarządowych w Pana/i gminie?
7. Tam, gdzie jest to możliwe, warto prosić respondenta o wyjaśnienie lub zilustrowanie omawianych postaw/zachowań przykładami (np. gdy respondenc uważa, że mieszkańcy regionu są skłonni do współpracy, warto poprosić o podanie konkretnych przykładów takiej współpracy).
8. Dobrze jest także stale pamiętać, aby pogłębiać informacje zdobywane w trakcie wywiadu. Sama istota metody IDI polega bowiem właśnie na pogłębianiu wiedzy i dociekaniu. Nie należy zatem poprzestawać na uzyskaniu samej informacji o obecności jakiegoś zjawiska w badanej społeczności. Warto dopytać się o to, jakie są przyczyny jego zaistnienia, jakie są jego przejawy, kogo ono dotyczy itp.
9. Bezwzględnie trzeba dać czas rozmówcy do namysłu. Gdy odpowiedź na pytanie nie pada natychmiast, nie należy zadawać kolejnego pytania, ale dać szansę respondentowi na zastanowienie się. Dobrze jest formułować pytania w zrozumiałym dla rozmówcy języku i używać znanych mu pojęć i terminów.